

ушкодження, які згідно з висновком судово-медичної експертизи належать до категорії легких тілесних ушкоджень, що спричинили короточасний розлад здоров'я. Потерпілий М. пояснив, що Г. неодноразово застосовував до нього фізичну силу та погрожував її застосуванням, але через наявність родинних відносин не звертався до правоохоронних органів [3].

Отже, стає очевидною необхідність пошуку засобів впливу на осіб, які вчиняють або схильні до вчинення погроз застосування фізичної сили з метою запобігання вчиненню як погрози вбивством, так й більш тяжких злочинів. На нашу думку, одним із таких засобів впливу може бути постановка на профілактичний облік осіб, які вчиняють погрози застосування фізичної сили та проведення з ними індивідуальної профілактичної роботи. Звичайно, ми не ставимо за мету перенавантаження працівників практичних підрозділів органів внутрішніх ще одним додатковим під обліковим елементом, проведення з яким профілактичних бесід буде зводитися до безрезультатного формального відписування. Мається на увазі наступне: особу, яка вчинила погрозу застосування фізичної сили або особу, яку виявили як таку, що схильна до її вчинення, суд, крім накладення адміністративного стягнення чи призначення покарання, зобов'язує протягом року з дня вчинення таких дій один раз на місяць у чітко визначену дату з'являтися до місцевого підрозділу міліції та давати пояснення з приводу своєї поведінки. Оскільки такий вид діяльності входить до обов'язків дільничних інспекторів міліції, то вони, в свою чергу, офіційно попереджують таку особу про недопустимість подальшого вчинення погроз застосуванням фізичної сили. Більш детально це необхідно розвинути в інструкції „Про порядок взяття на облік та проведення профілактичної роботи з особами, які вчиняють погрози застосуванням фізичної сили або схильні до їх вчинення», який нами розробляється.

У зв'язку із цим слід відмітити, що 100% опитаних нами респондентів вважають за доцільне встановлювати на профілактичний облік осіб, які вчиняють або схильні до вчинення погроз застосування фізичної сили та проведення з ними індивідуальної профілактичної роботи.

Затвердження наказом МВС України такої інструкції має стати лише початковим профілактичним заходом. Головними, на нашу думку, мають бути – встановлення кримінальної відповідальності за погрозу спричинення тяжкого тілесного ушкодження та адміністративної відповідальності за погрозу застосування фізичної сили.

Список використаних джерел:

1. Загородников Н.И. Советское уголовное право / Н.И. Загородников. – М.: Юрид. лит., 1975. – 567 с.
2. Архів Звенигородського РВ УМВС України в Черкаській області // Матеріали про відмову в порушенні кримінальної справи за 2008 рік.
3. Архів Могилів-Подільського міськрайонного суду Вінницької області // Кримінальна справа №1-115 за 2008 рік.

Швидкий О.В.

ад'юнкт кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Участь курсантів у підтриманні громадського порядку під час проведення масових заходів

На брифінгу в МВС заступник держсекретаря МВС України Валерій ВАРЕНКО зазначив, що в Україні щорічно зростає кількість заходів з масовою участю громадян. Так, якщо за 9 місяців 2000 року відбулося понад 15,5 тис. масових заходів, в яких взяли участь 20,5 млн. громадян, то за аналогічний період 2008 року проведено майже 41 тис. 300 масових заходів, у яких брали участь майже 23 млн. громадян [1]. Гостро постала проблема в збільшенні кількості працівників міліції під час забезпечення охорони громадського порядку з мінімальним відривом від виконання обов'язків покладених на них законом.

Актуальність дослідження полягає в розкритті особливостей збільшення кількості працівників органів внутрішніх справ (шляхом залучення курсантів ВНЗ МВС України) до охорони громадського порядку під час проведення масових заходів.

Метою роботи є визначення ролі та функцій курсантів ВНЗ МВС України у підтриманні громадського порядку під час проведення масових акцій.

Участь в масових заходах є невід'ємним правом людини, закріпленим Загальною декларацією прав людини [2, Ст. 20], і гарантується Конституцією України, ст. 39 якої наголошує: «Громадяни мають право збиратися мирно, без зброї, і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, (...)» [3, с. 4]. Останнім часом в країні погіршилася криміногенне становище, то підтримання громадського порядку під час проведення масових заходів постає реальною проблемою перед органами внутрішніх справ.

При забезпеченні громадського порядку під час проведення заходів з масовою участю громадян важливу роль відіграють сили і служби охорони громадського порядку.

Ефективність використання сил органів внутрішніх справ багато в чому залежить від правильної та науково обґрунтованої їх розстановки. Дана обставина виступає визначальною умовою успішності виконання завдань у сфері забезпечення та охорони громадського порядку.

Так, під «силами» розуміють особовий склад (людські ресурси), які перебувають на службі в органах внутрішніх справ, а також інших осіб, які співпрацюють з ними, у відповідності з законом, з метою охорони громадського порядку і боротьби зі злочинністю [4, с. 23].

На сьогодні прийнято поділяти сили органів внутрішніх справ по відношенню до їх завдання охорони громадського порядку. У науковій літературі дані сили поділяються на основні, додаткові та придані.

Основні сили – це частини і стройові підрозділи міліції, головним призначенням яких є охорона громадського порядку на вулицях та інших громадських місцях.

Додаткові сили – це підрозділи міліції, які разом з виконанням своїх основних функцій активно беруть участь в охороні громадського порядку за принципом єдиної дислокації.

Придані сили – до таких сил ми можемо віднести курсантів ВНЗ МВС України. Підставою залучення курсантів до охорони громадського порядку є Наказ МВС України № 30 «Про затвердження Положення про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України» від 14.01.2008 року. Згідно пункту 1.9 затвердженого цим наказом положення, додатковими видами практичної підготовки курсантів є їх залучення до:

- участі в охороні громадського порядку;
- роботи у складі слідчо-оперативних груп підрозділів внутрішніх справ;
- несення служби у складі добових нарядів із забезпечення діяльності ВНЗ та його структурних підрозділів [5, с. 5].

Метою прийняття рішення залучення курсантів є посилення патрульної служби міліції при проведенні масових заходів.

Мається на увазі те, що у результаті залучення курсантів, кількість особового складу збільшується. Наприклад, ВНЗ ДДУВС МВС України може виділити приблизно 50 курсантів щодоби до охорони громадського порядку. Це дасть можливість збільшити концентрацію сил по всій території. Пропонується до кваліфікованих кадрів міліції закріпити курсантів других, третіх та четвертих курсів ВНЗ МВС України, у співвідношенні одна особа начальницького складу практичного чи спеціального підрозділу (ПСМ, «Беркут») та два-три курсанти. Групи можна розмістити приблизно в радіусі десяти метрів одна від одної. Це дасть можливість, по-перше тримати ситуацію під контролем під час проведення масових акцій. По-друге, таке введення забезпечить практичну підготовку курсантів у реальних умовах, оскільки вони будуть під наглядом досвідченого працівника, який у разі ускладнення оперативної обстановки скоординує дію курсантів.

Введення таких новел: по-перше, дасть можливість підтримувати громадський порядок з мінімальним залученням працівників оперативних підрозділів. По-друге покращить рівень захищеності учасників масових акцій, швидко нейтралізувати правопорушення під час проведення масових акцій; по-третє підвищити рівень практичної підготовки курсантів ВНЗ МВС України.

Список використаних джерел:

1. МВС наголошує на необхідності ухвалення закону «Про порядок організації і проведення мирних масових заходів».htm <http://m10dc.n0a1au.kiev.ua/krok>.
2. Загальна декларація прав людини Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року, ст.20
3. Конституція України. – Х.:ТОВ «Одісей», 2008.- с.11
4. Организация охраны общественного порядка: Учебник / Под. ред. Л.Л. Попова. – М.: Академия МВД СССР, 1984. – С. 23.
5. Наказ МВС України № 30 «Про затвердження Положення про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів» від 14.01.2008 року